

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Р І Ш Е Н Н Я

Про звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2019 рік

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 29 квітня 2020 року (протокол № 18) звіт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за 2019 рік.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про телекомунікації» органом державного регулювання у сфері телекомунікацій є Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України.

Відповідно до частини п'ятої статті 22 Закону України «Про телекомунікації» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, публікує на офіційному веб-сайті річні звіти про роботу комісії не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним.

Основними завданнями Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ) є:

- забезпечення державного нагляду за додержанням суб'єктами ринку законодавства про телекомунікації;
- здійснення реєстрації у сфері надання телекомунікаційних послуг;
- здійснення розподілу, присвоєння, обліку номерного ресурсу, видачу та скасування дозволів, нагляду за використанням номерного ресурсу;
- забезпечення контролю за якістю телекомунікаційних послуг та задоволенням попиту споживачів;
- створення сприятливих організаційних та економічних умов для залучення інвестицій у сферу телекомунікацій;
- встановлення порядку ведення і ведення реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій;
- ліцензування у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

контроль за наявністю передбачених законом ліцензій, інших дозвільних документів у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про радіочастотний ресурс України та запобігання правопорушенням при користуванні радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування;

встановлення порядку реалізації, експлуатації радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв на території України та порядку ввезення їх із-за кордону;

здійснення контролю за виконанням Плану використання радіочастотного ресурсу України.

За інформацією НКРЗІ у 2019 році доходи від надання послуг зв'язку склали 72 961 млн грн., в них частка доходів від надання телекомунікаційних послуг склала 91,0%, а від надання послуг поштового зв'язку та кур'єрських послуг – 9,0%.

Доходи від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку склали 4 606 млн грн., їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг становила 6,9%.

Станом на 31.12.2019 кількість ліній фіксованого телефонного зв'язку складала 4 178 тис. од., що на 31,2%, або на 1 891 тис. од. менше ніж станом на 31.12.2018.

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого телефонного зв'язку в розрахунку на 1 лінію фіксованого телефонного зв'язку становив 80,4грн/міс.

До НКРЗІ в жовтні 2019 року звернулось ПАТ «Укртелеком» з пропозицією щодо підвищення рівня на 10% Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги з 01.01.2020 року.

Відповідне рішення «Про затвердження Граничних тарифів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги і визнання таким, що втратило чинність, рішення НКРЗІ від 18 вересня 2018 року № 488», затверджено рішенням НКРЗІ від 26.11.2019 № 564, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 12.12.2019 за № 1225/34196 та набрало чинності 01.01.2020 року.

Доходи від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку у 2019 році склали 41 868 млн грн., їх питома вага у загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг становила 63,0%.

У 2019 році середньомісячний дохід від надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку в розрахунку на одну активну ідентифікаційну телекомунікаційну картку збільшився на 17,8% у порівнянні з 2018 роком і склав 63,6 грн.

Доходи від надання послуг фіксованого доступу до Інтернету склали 11 688 млн грн., питома вага яких становила 17,6% в загальному обсязі доходів від надання телекомунікаційних послуг. Основну частину доходів від

надання послуг фіксованого доступу до Інтернету склали доходи від використання наземних ліній зв'язку на швидкості не менше ніж 256 Кбіт/с, частка яких на кінець 2019 року становила 95,7%.

Станом на 31.12.2019 кількість ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет з урахуванням даних фізичних осіб-підприємців становила 7 265 тис. од. (1 173 тис. од. - в сільській місцевості), що на 18% або на 1 106 тис. од. більше ніж станом на 31.12.2018.

Переважна кількість ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет отримує доступ до мережі Інтернет на швидкості від 10 до 100 Мбіт/с, частка яких у загальній кількості ліній (точок) фіксованого доступу до мережі Інтернет у 2019 році склала 76%.

Середньомісячний дохід від надання послуг фіксованого доступу до мережі Інтернет у розрахунку на одного абонента за даними 2019 року збільшився на 21,8% у порівнянні з 2018 роком і склав 134,1 грн.

Україна кілька років поспіль є одним з лідерів у світових рейтингах найдоступнішого фіксованого ШСД, і на сьогоднішній день в містах країни ринок послуг фіксованого доступу до Інтернету досягнув достатнього рівня своєї насиченості, що посилює значущість і роль конкурентних інструментів, які застосовують оператори та провайдери телекомунікацій.

Комітет відзначає, що обчислення збільшення середньомісячного доходу від надання телекомунікаційних послуг було б доцільно здійснювати, в тому числі, із врахуванням індексу інфляції, що надало б змогу більш зважено оцінювати рівень доходів від надання телекомунікаційних послуг.

За 2019 рік НКРЗІ видано 288 ліцензій на користування РЧР. Надходження до Державного бюджету України від сплати за видачу ліцензій на користування РЧР України за 2019 року склали 43 206,6 тис. грн.

Відповідно Указу Президента України ід 08.07.2019 № 497 «Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету» та розпорядження Уряду, враховуючи Меморандум про взаєморозуміння між Кабінетом Міністрів України, ТОВ «Інтернаціональні телекомунікації», ПрАТ «ВФ Україна», ТОВ «лайфселл» та ПрАТ «Київстар», підписаний 29.10.2019 у м. Маріуполь, за результатами прийняття НКРЗІ у січні-лютому 2020 року рішень щодо видачі (продовження, переоформлення) відповідних ліцензій до Державного бюджету України необхідно було сплатити кошти на загальну суму понад 807 млн грн., зокрема: ПрАТ «Київстар» - 261,6 млн грн.; ПрАТ «ВФ Україна» - 229,6 млн грн.; ТОВ «лайфселл» - 121,2 млн грн.; ТОВ «Інтернаціональні телекомунікації» - 194,6 млн грн.

Станом на березень 2020 року операторами телекомунікацій ПрАТ «ВФ Україна», ПрАТ «Київстар», ТОВ «лайфселл» вже сплачено до Державного бюджету України вартість згаданих ліцензій у повному обсязі (близько 612,4 млн грн) та отримано ліцензії, що дають право користування радіотехнологією «Міжнародний рухомий (мобільний) зв'язок ІМТ» (4G) у діапазонах 800-900 МГц. Таким чином, на день підготовки звіту недоотриманими залишаються

ще 194,6 млн грн. із запланованих до надходжень до Державного бюджету України.

Заходи державного нагляду (контролю) щодо дотримання законодавства про телекомунікації та РЧР України проводилися, зокрема, за принципами оцінки доцільності їх проведення, об'єктивності та неупередженості здійснення перевірок, а також неприпустимості проведення перевірок за анонімними заявами та іншими не передбаченими законами підставами.

Всього протягом 2019 року уповноваженими НКРЗІ посадовими особами проведено 214 заходів державного нагляду, в тому числі планових перевірок - 62; позапланових перевірок - 152.

Відповідно до Порядку взаємодії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з Національною поліцією України, який затверджений рішенням НКРЗІ від 27.02.2018 № 117, наказом Міністерства внутрішніх справ України 27.02.2018 № 147 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.03.2018 за №325/31777, уповноваженими НКРЗІ посадовими особами взято участь у проведенні 922 заходів з виявлення та припинення порушення законодавства в галузі зв'язку, які були спрямовані на виявлення та припинення роботи незаконно діючих РЕЗ (далі – РЕЗ НДП) власників яких не встановлено.

За результатами проведених заходів державного нагляду (контролю) за 2019 рік виявлено 242 порушення законодавства, з них: у сфері телекомунікацій - 151, у сфері користування радіочастотним ресурсом України - 91.

За результатами проведення заходів державного нагляду (контролю), а також участі у заходах з виявлення та припинення порушень законодавства в галузі зв'язку, уповноваженими НКРЗІ посадовими особами до суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР застосовувались санкції відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Всього протягом 2019 року складено 184 протоколи про вчинення адміністративних правопорушень. У 2019 році уповноваженими НКРЗІ посадовими особами за результатами розгляду справ за складеними протоколами про адміністративні правопорушення (статті 145, 148-2, 148-4, 188-7 КУпАП) винесено 49 постанов про накладення на посадових осіб суб'єктів ринку телекомунікацій та користувачів РЧР України адміністративних стягнень у вигляді штрафів на загальну суму 85 068 грн., до Державного бюджету України надійшло 70 193 грн. (в тому числі за постановами, винесеними у попередньому періоді). За результатами розгляду 80 справ про адміністративні правопорушення за статтею 146 КУпАП (у тому числі, направлених у попередні періоди) судами призначено адміністративні

стягнення у вигляді штрафів на загальну суму 45 730 грн. та прийнято рішення про конфіскацію 26 РЕЗ.

Протягом 2019 року на розгляд до НКРЗІ надійшло 12 557 звернень громадян, на 6,7% менше ніж у 2018 році, що пояснюється зменшенням кількості споживачів послуг фіксованого телефонного зв'язку (кількість звернень з питань надання цих послуг наразі зменшилась на 30,06%). З них вирішено позитивно 17,1%.

На підставі 44 звернень споживачів телекомунікаційних послуг уповноваженими НКРЗІ посадовими особами для здійснення державного нагляду проведено 18 позапланових перевірок суб'єктів ринку телекомунікацій, за результатами яких видано 2 приписи про усунення виявлених порушень та складено 6 протоколів про адміністративні правопорушення.

Комітет відзначає, що кількість проведених перевірок на підставі звернень громадян виглядає аномально низькою відповідно до загальної кількості звернень, в той час як згідно із Законом України «Про телекомунікації» основною метою державного регулювання, і отже - діяльності НКРЗІ, має бути задоволення попиту споживачів на телекомунікаційні послуги.

Фактичні надходження коштів до державного бюджету за 2019 рік склали 57 349,2 тис. грн, в тому числі в розрізі кодів:

- 22011400 "Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України та видачу дублікатів таких ліцензій" – 43206,6 тис. грн., що на 14 206,6 тис. грн. або на 49% більше від планового показника;

- 22011700 "Плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та видачу копій і дублікатів таких ліцензій" – 12 820,0 тис. грн., що на 2 820,0 тис. грн. або на 28,2% більше від планового показника;

- 22012200 "Плата за виділення номерного ресурсу" – 1 322,6 тис. грн., що на 972,6 тис. грн. або на 277,9% більше від планового показника.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (зі змінами) затверджено фінансування Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації за програмою 5561010 «Керівництво та управління у сфері регулювання зв'язку та інформатизації» в сумі 86 616,4 тис. грн.

Заслухавши інформацію Голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації про звіт НКРЗІ за 2019 рік

Комітет ухвалив:

1. Звіт взяти до відома.
2. Рекомендувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації:
 - посилити увагу щодо виконання покладених на неї повноважень, зокрема подання пропозицій щодо розвитку інформаційного суспільства, сфери телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом, Програми діяльності Кабінету Міністрів України, створення сприятливих організаційних та економічних умов для залучення інвестицій у сферу телекомунікацій, у тому числі щодо надання телекомунікаційних послуг для потреб телебачення і радіомовлення, у сферу інформатизації, поштового зв'язку;
 - посилити увагу щодо участі в межах своїх повноважень у формуванні та реалізації антимонопольної політики у галузі телекомунікацій (розвиток конкуренції, застосування законодавства про захист економічної конкуренції) у взаємодії з органами Антимонопольного комітету України;
 - посилити контроль щодо перевірки фактів порушень законодавства про які повідомляють громадяни у своїх зверненнях;
 - надати пропозиції та, в межах покладених повноважень, вжити дієвих заходів для розвитку широкосмугового доступу до мережі Інтернет в депресивних регіонах та сільській місцевості, а також для забезпечення послугами фіксованого доступу до Інтернету домогосподарств у Кіровоградській, Чернігівській, Донецькій та Луганській областях;
 - посилити роботу у напрямку подолання цифрового розриву, реалізації нових можливостей бізнесом та громадянами, розвитку національних цифрових інфраструктур, зокрема широкосмугової фіксованої телекомунікаційної та мобільної (рухомої) телекомунікаційної інфраструктур, інфраструктури цифрового телебачення, радіо- та технологічної інфраструктури для проєктів Інтернету речей, збереження даних, спеціалізованих інфраструктур, що передбачено Концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки;
 - забезпечити, в межах компетенції, виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1272-р «Про затвердження плану заходів щодо створення умов розвитку мобільного широкосмугового доступу»;
 - забезпечити, в межах компетенції виконання Указу Президента України від 17.05.2019 № 242/2019 «Про забезпечення умов для впровадження системи рухомого (мобільного) зв'язку п'ятого покоління»;
 - забезпечити, в межах компетенції, виконання Указу Президента України від 08.07.2019 № 497 «Про деякі заходи з покращення доступу до мобільного Інтернету».

Голова Комітету

М. КРЯЧКО